

# Η ΙΔΡΥΣΗ ΚΑΙ ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΔΙΚΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ

## ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

εισήγηση του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου ΛΕΥΚΑΔΟΣ & ΙΘΑΚΗΣ

κ.κ. Θ Ε Ο Φ Ι Λ Ο Υ

στην Επιστημονική Ημερίδα

*«Το έργο του Συνοδικού Γραφείου Προσκυνηματικών Περιηγήσεων της Εκκλησίας της Ελλάδος κατά τη 12χρονη λειτουργία του και οι προσεχείς δράσεις του»*

Τρίτη, 3 Δεκεμβρίου 2013

Μακαριώτατε Αρχιεπίσκοπε Αθηνών κ.κ. Ιερώνυμε,  
(ή Πανοσιολογιώτατε Εκπρόσωπε)

Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα Δωδώνης κ.κ. Χρυσόστομε, Πρόεδρε του Συνοδικού Γραφείου Προσκυνηματικών Περιηγήσεων της Ε.Ε.,

Σεβασμιώτατοι και Θεοφιλέστατοι Άγιοι Αρχιερείς,

Εξοχωτάτη Υπουργέ Τουρισμού κ. Όλγα Κεφαλογιάννη,

Αξιότιμε Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Τουρισμού κ. Αναστάσιε Λιάσκο

Αξιότιμε Πρόεδρε του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμό κ. Χρήστο Πάλλη

Αξιότιμε Πρόεδρε του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου Ελλάδος κ. Γεώργ.

Τσακίρη,

Ερίτιμη κυρία Άννα -Μαρία Δρακοπούλου Ιδιοκτήτρια της φιλοξενούσης Εταιρείας ΥΔΡΑΙΚΗ,

Πανοσιολογιώτατε Άγιο Γραμματέυ π. Σπυρίδωνα και αξιότιμα Μέλη του Συνοδικού Γραφείου μας,

Αγαπητοί Πατέρες κυρίες και κύριοι Σύεδροι,

Από αρχαιοτάτων χρόνων, μέσα στην ψυχοσύνθεση του Έλληνα έχει φωλιάσει η έννοια της φιλοξενίας· της ανιδιοτελούς, της πραγματικής υποδοχής του ξένου στην κατοικία, που τον καθιστά σχεδόν ισότιμο με τον οικοδεσπότη. «Ξένους ξένιζε» κατά τον Περίανδρο και «Ευσέβει περί ξένους» κατά τον Ευρυπίδη, είναι δύο φράσεις που αντιδιαστέλλονται τις αντίστοιχες, περί συνοπτικής φιλοξενίας, του δυτικού θύραθεν πνεύματος (κατά τον Δάντη «ο πιο καλοδεχούμενος ξένος γίνεται βαρετός, όταν μένει πολύ σε ένα σπίτι»).

Και όταν η Χριστιανική Πίστη άρχισε να θεμελιώνεται, αυτή η παραδοσιακή ελληνική συνήθεια έλαβε ουσιαστικό περιεχόμενο, με γνωστότερο παράδειγμα την φιλοξενία του Αβραάμ και συνεχίστηκε εμπλουτισμένη με φιλόανθρωπα αισθήματα προς τον ταξιδιώτη, τον ταλαιπωρημένο, τον «ξένο».

Αυτή η εμπεδωμένη πλέον αντίληψη δε θα μπορούσε να αγνοηθεί και να μην συνεχιστεί εμπράγματα από την Εκκλησία της Ελλάδος, η οποία εδώ και 12 χρόνια έχει συστήσει Ειδική Υπηρεσία - *Συνοδικό Γραφείο Προσκυνηματικών Περιηγήσεων*, το ιστορικό της οποίας καλούμαι να Σας παρουσιάσω στην σύντομη εισήγησή μου, καθώς πλέον ολοκληρώθηκε η πρώτη δωδεκάχρονη περίοδος της Επιτροπής, με την κατάρτιση και σχετικού Κανονισμού για την εύρυθμη λειτουργία της.

Όπως ήδη ακούστηκε, τόσο από τον Χαιρετισμό του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου μας, όσο και από τον Χαιρετισμό του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Δωδώνης κ. Χρυσοστόμου Προέδρου μας, στις 23 Νοεμβρίου του 2000 η Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος, αποδέχτηκε την πρόταση του αειμνήστου Προέδρου της, Αρχιεπισκόπου Αθηνών & Πάσης Ελλάδος κυρού Χριστοδούλου, για την ανάγκη δημιουργίας Συνοδικού Γραφείου Προσκυνηματικών Περιηγήσεων, *«ίνα αναδείξη τον θρησκευτικόν, ιστορικόν και πολιτισμικόν πλούτον, τον αποτεθησαυρισμένον εν τοις ιεροίς σκηνώμασι της πίστεως ημών, ταις ιεραίς, δηλονότι, Μοναίς και τοις λοιποίς Ιεροίς Προσκυνήμασι της Πατρίδος ημών...»* και περιγράφονται σε αυτή την Απόφαση οι βασικοί άξονες και οι πυλώνες πάνω στους οποίους εδράζεται η ιδέα των Προσκυνηματικών Περιηγήσεων και ο δέων τρόπος υλοποιήσεως των.

Σήμερα στο Συνοδικό Γραφείο της Εκκλησίας μας υπηρετούν, υπό την υψηλή επιστασία της Ιεράς Συνόδου και του Μακαριωτάτου Προέδρου αυτής κ.

κ. Ιερωνύμου, ο αεικίνητος και ακάματος Πρόεδρος του από το έτος 2008, Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δωδώνης κ. Χρυσόστομος, ο ομιλών από τη θέση του Αντιπροέδρου και ως μέλη αυτού, ο Πανοσιολογιώτατος Αρχιμ. κ. Μάξιμος Παφίλης, ο αξιότιμος κ. Γεώργιος Κούρτης Πρόεδρος επί τιμή του Ελεγκτικού Συνεδρίου, οι ελλογιμότατοι κύριοι Αλέξανδρος Σταυρόπουλος, Θωμάς Προβατάκης, Βασίλειος Τζέρπος, Αθανάσιος Ραφτόπουλος, Θεόδωρος Γιωργάκης, Νικόλαος Τσώλος και οι ερίτιμες κυρίες Μαργαρίτα Σταθάκου και Πολυξένη Χρονοπούλου. Ως ειδικοί συνεργάτες ο Θεοφιλέστατος Επίσκοπος Φαναρίου κ. Αγαθάγγελος, Γ. Διευθυντής Αποστολικής Διακονίας της Εκκλησίας της Ελλάδος και ο αξιότιμος κ. Χρήστος Πετρέας, ενώ τη θέση του Γραμματέως κατέχει επί εννέα συναπτά έτη ο Πανοσιολογιώτατος Αρχιμ. κ. Σπυρ. Κατραμάδος.

Οι σκοποί του Γραφείου, είναι: **«η οργάνωση και προώθηση, εντός και εκτός Ελλάδος, των προσκυνηματικών περιηγήσεων και η ανάπτυξη όλων των μορφών τουρισμού θρησκευτικού ενδιαφέροντος, για την προβολή των ποικίλων Ιερών Θρησκευτικών Μνημείων και Ιερών Μονών και Προσκυνημάτων της Εκκλησίας της Ελλάδος και για την ωφέλεια και οικοδομή των επισκεπτομένων αυτά».** Επιτρέψατέ μου το σχόλιο: ο όρος «τουρισμός» δε θα πρέπει να συγχέεται με το περιεχόμενο που έχει λάβει από τις επιχειρήσεις παντός είδους που λειτουργούν με σκοπό την κάλυψη των αναγκών των εποχικών επισκεπτών. Περισσότερο ο όρος «περιήγηση» είναι αυτός που ταιριάζει, με την έννοια της φιλομάθειας και της γνωριμίας με τα πολυάριθμα θρησκευτικά μας μνημεία και της ανάγκης που τα δημιούργησε και τα κατακόσμησε με πολύτιμους καλλιτεχνικούς θησαυρούς και τα διατήρησε ως τις μέρες μας για το λόγο αυτό είναι απόλυτα σωστός ο τίτλος του

Συνοδικού Γραφείου μας όχι Συνοδικό Γραφείο Θρησκευτικού Τουρισμού αλλά Συνοδικό Γραφείο προσκυνηματικών περιηγήσεων και είναι επαινετή και η προσπάθεια της πολιτείας για την εισαγωγή του όρου προσκυνηματικός τουρισμός.

Για την επίτευξη των σκοπών του το Συνοδικό Γραφείο, δια της Διοικούσης Επιτροπής του, χρησιμοποιεί τα προσφορότερα μέσα, τα οποία ενδεικτικά, όπως περιγράφονται, είναι:

- Η συγκρότηση, στην Αθήνα ή αλλού, ομάδων εργασίας και υπο-επιτροπών, στελεχωμένων με κατάλληλα πρόσωπα, κατόπιν προτάσεως του Προέδρου του Γραφείου και εγκρίσεως της ΔΙΣ.
- Η συνεργασία με τις Εκκλησιαστικές-Θρησκευτικές και Πολιτικές Αρχές και Φορείς, εντός και εκτός Ελλάδος.
- Η συνεργασία με τις Περιφερειακές και Τοπικές Αυτοδιοικήσεις και Φορείς, εντός και εκτός Ελλάδος.
- Η δημοσιοποίηση με κάθε πρόσφορο μέσο του έργου, των δραστηριοτήτων και ενεργειών του Συνοδικού Γραφείου, όπως με έντυπα, ηλεκτρονικά, τηλεοπτικά και ραδιοφωνικά μέσα και εν γένει νέες τεχνολογίες, καθώς και η συνεργασία, κατά περίπτωση με τους Φορείς εκείνους που διαθέτουν αξιοπιστία, εγκυρότητα και υπευθυνότητα, για την υλοποίηση των σκοπών του Συνοδικού Γραφείου.
- Η συνεργασία με την Αποστολική Διακονία της Εκκλησίας της Ελλάδος, την Επικοινωνιακή και Μορφωτική Υπηρεσία της Εκκλησίας της Ελλάδος (ΕΜΥΕΕ), με όλες τις άλλες Συνοδικές και Ειδικές Συνοδικές Επιτροπές και Τομείς της Εκκλησίας της Ελλάδος, κατά περίπτωση, καθώς και με κάθε θεσμικό ή επαγγελματικό φορέα του Τουρισμού και με άλλους σχετικούς με το

αντικείμενο αυτό κλάδων, εντός και εκτός Ελλάδος, των οποίων οι σκοποί ή η δραστηριότητα συνάδουν με τους σκοπούς του Συνοδικού Γραφείου, συμπεριλαμβανομένων και κερδοσκοπικών ή μη κερδοσκοπικών νομικών προσώπων Δημοσίου και Ιδιωτικού δικαίου.

- Ομοίως συνεργάζεται με τους οριζόμενους, από τους οικείους Μητροπολίτες, Εκπροσώπους επί των Προσκυνηματικών Περιηγήσεων, εκάστης Ιεράς Μητροπόλεως της Εκκλησίας της Ελλάδος, των οποίων το συντονισμό έχει ο Γραμματέας του Γραφείου.

- Επίσης με τη συνεργασία, κατά περίπτωση, και με μεμονωμένα, φερέγγυα και αξιόπιστα, νομικά πρόσωπα ή επιχειρήσεις του ευρύτερου Δημόσιου ή του Ιδιωτικού Τομέα, που έχουν εκφράσει ενδιαφέρον υποστήριξης, ενίσχυσης και υλοποίησης των σκοπών, των δράσεων και δραστηριοτήτων του Συνοδικού Γραφείου.

- Το Συνοδικό Γραφείο παρέχει την αιγίδα του, κατά περίπτωση, σε δράσεις, δραστηριότητες ή εκδηλώσεις που συνάδουν με τους σκοπούς του. Για την επίτευξη των σκοπών του το Συνοδικό Γραφείο μπορεί να παρέχει σε εκάστη Ιερά Μητρόπολη της Εκκλησίας της Ελλάδος κατάλληλο έντυπο, οπτικοακουστικό και άλλο υλικό και πληροφορίες περί των Ιερών Προσκυνημάτων, των Ιερών Μονών και των Ιερών Θρησκευτικών Μνημείων αυτής όπως επίσης και πληροφορίες προς ενημέρωση των ομάδων των προσκυνητών που επιθυμούν να επισκέπτονται τα ως άνω, και εφόσον τελούν πάντα υπό την συστατική υπόδειξη του Συνοδικού Γραφείου.

- Το Συνοδικό Γραφείο δύναται να συνεργάζεται με δημόσιες και ιδιωτικές Σχολές ξεναγών, καθώς και με Ανώτερα και Ανώτατα Εκπαιδευτικά και Τεχνολογικά Ιδρύματα, με στόχο πάντοτε την καλύτερη και

αποτελεσματικότερη προώθηση των σκοπών του. Δύναται επίσης, να οργανώνει, να συντονίζει, να υποστηρίζει Συνέδρια, Ημερίδες, Συναντήσεις και Δράσεις ενημέρωσης και κατάρτισης, περί των προσκυνηματικών περιηγήσεων, ως και να συμμετέχει σε παρόμοιες, εντός και εκτός Ελλάδος, εκδηλώσεις, με σκοπό την κατάλληλη προετοιμασία των ασχολουμένων με τα θέματα του τουρισμού θρησκευτικού ενδιαφέροντος, και να συμμετέχει και υλοποιεί πάσης φύσεως προγράμματα κρατικά ή Ευρωπαϊκά ή διακρατικά.

Για την επίτευξη των ως άνω σκοπών, το Συνοδικό Γραφείο έχει κατά την δωδεκαετή παρουσία του να επιδείξει πλούσια και πρωτοπόρα δραστηριότητα, η οποία θα αναλυθεί και θα παρουσιαστεί διεξοδικά από επόμενους ομιλητές. Ακροθιγώς όμως θα αναφερθώ μόνο στις κύριες δράσεις που έχουν έως τώρα πραγματοποιηθεί.

Έως την οργάνωση της παρούσας Ημερίδας, τα μέλη της Επιτροπής και οι συνεργάτες του Γραφείου έχουν συμμετάσχει σε σειρά Επιστημονικών Συνεδρίων και *Εκθέσεων διεθνούς εμβέλειας*, δίνοντας μαρτυρία ενεργού παρουσίας της Εκκλησίας της Ελλάδος στα δρώμενα για την προώθηση της χώρας μας ως εξέχοντος τουριστικού προορισμού. Υπογράφηκε το «*πρωτόκολλο συνεργασίας*» μεταξύ του Υπουργείου Τουρισμού και της Εκκλησίας της Ελλάδος· υπογράφηκε « *Σύμφωνο συνεργασίας μεταξύ της Εκκλησίας της Ελλάδος και της Εκκλησίας της Ρωσίας*» για θέματα Προσκυνηματικών περιηγήσεων· απεστάλη σχετικό «*Ερωτηματολόγιο*» στους ταξιδιωτικούς πράκτορες της χώρας προκειμένου το Συνοδικό Γραφείο να έχει τη γνώμη των καθ' ύλην αρμοδίων και να υπάρχει λίστα προτεινομένων ικανών για την ειδική αυτή εργασία Τουριστικών Γραφείων, οργανώθηκαν δύο «*Μαθητικοί Διαγωνισμοί*» για την ευαισθητοποίηση των νέων στο θέμα της

πολιτιστικής και θρησκευτικής διαδρομής και πορείας του Αποστόλου Παύλου, προωθήθηκε η έκδοση οπτικοακουστικού, έντυπου και ηλεκτρονικού υλικού για την ανάδειξη των Ι. Μνημείων, των Ι. Μονών και όλων των λοιπών θρησκευτικών μνημείων της πατρίδος μας, πραγματοποιήθηκε το Α' Πανελλήνιο Συνέδριο προσκυνηματικών περιηγήσεων στη Ζάκυνθο από 13-15 Νοεμβρίου του έτους 2009, και τέλος, σε κάθε μία από τις Ιερές Μητροπόλεις της χώρα ορίστηκε από τον τοπικό Επίσκοπο υπεύθυνος για την προβολή των κατά τόπους θρησκευτικών προορισμών.

Στη σημερινή εποχή, που χαρακτηρίζεται ως εποχή της συνεργασίας και της κοινής πορείας όλων μας ο **ορισμός υπευθύνου σε κάθε Ι. Μητρόπολη της Εκκλησίας της Ελλάδος** με συντονιστικό επιτελικό όργανο και φορέα το Συνοδικό Γραφείο, θεωρούμε ότι αποτελεί βασικό και αναγκαίο βήμα για την ποιμαντική αυτή εργασία της Εκκλησίας, που απαιτεί συντονισμό, ένωση δυνάμεων, ανταλλαγή ιδεών και αυτό που ουσιαστικά βιώνει κανείς στη πράξη μέσα στην ζωή της Ορθοδόξου Χριστιανικής Εκκλησίας δηλαδή την Συνοδικότητα.

Παρά τις δυσχερείς οικονομικές συνθήκες, πρέπει να σημειωθεί, και να προβληθεί από όλους, ότι η Εκκλησία της Ελλάδος και διά του Συνοδικού Γραφείου των προσκυνηματικών περιηγήσεων, έρχεται και πάλι αρωγός στο έργο της επίσημης Πολιτείας και του αρμόδιου Υπουργείου Τουρισμού. Προτάσσει και πάλι χείρα βοήθειας παρέχοντας ποιοτικές και επωφελείς προτάσεις γνωριμίας με τη χώρα μας, τόσο στον εγχώριο περιηγητή όσο και στον «ξένο». Ειδικά προς αυτόν απλώνει φιλόξενη αγκαλιά, ώστε να αναφωνήσει την Ευριπίδεια ρήση **«προτιμώ να με φιλοξενήσει ένα φτωχός με την καρδιά του, παρά να μου ανοίξει ανόρεχτα την πόρτα του ένα πλούσιος»**,

και να αισθανθεί τον τόπο μας ως δική του πατρίδα, καθώς το δίδαγμα της Καινής Διαθήκης μας επιτάσσει «**ξένος ήμην και συνηγάγετέ με**».